

Motion

1981/82:817

Per Olof Håkansson m. fl.

Den svenska polymer- och gummiindustrin

För den svenska gummiindustrin har 1970-talet inneburit betydande strukturförändringar. Näringen har krympt under det att en ökad regional koncentration skett. Ett fåtal företag dominerar i dag branschen.

Den svenska gummi- eller polymerindustrin är betydelsefull inte bara från försörjningssynpunkt. Vissa orter domineras av gummiindustri, men även från allmän sysselsättningssynpunkt är näringen betydelsefull.

För näringslivet i allmänhet gäller inte så sällan att ett eller flera led i produktionskedjan är beroende av gummidetaljer. Ofta ingår även en eller flera gummi- eller polymerdetaljer i slutprodukten eller i det system som den tillverkade enheten utgör en del i. Den industriella kapaciteten, produkterna och utvecklingen av dessa är således beroende av en fungerande gummi- och polymerindustri.

Regeringen gav 1976 statens industriverk i uppdrag att utreda vissa frågor rörande gummiindustrin. Industriverket har redovisat dessa i fyra utredningar.

Utredningsarbetet är avslutat och i den sista rapporten sammanfattas problembilden för svensk industris gummiproduktion på följande sätt.

– I stort kan konstateras att den erfoderliga strukturomvandlingen inom gummivarutillverkningen i det medellånga perspektivet är avslutad genom de senaste årens fusioner och nedläggningar.

Vidare anføres att de problem som producenterna kommer att möta knappast är specifika för branschan utan likartade dem som hela verkstads- och tillverkningsindustrin har.

Det är troligt att inte minst detta synsätt varit vägledande vid besluten att inte remittera någon av industriverkets fyra utredningar. Ytterligare överväganden i regeringskansliet tycks de ej heller ha gett upphov till.

Detta är emellertid ett alltför snävt betraktelsesätt även om det är konsekvent med den branschpolitik som gällt för gummi-polymersektorn under 1970-talet. En formulerad sådan har nämligen saknats, och olika försök att få en sådan preciserad har avvisats med hänvisning till den nämnda utredningen. Branschen har således förändrats helt på dess egna villkor, fritt från uttalade statliga mål. Att överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF) träffat en del överenskommelser när det gäller försörjningsberedskapen för t. ex. stövlar, cykeldäck etc., det saknar betydelse i detta sammanhang.

För den svenska industrin i allmänhet och då inte minst för den sektor som tillverkar för exportmarknaderna är tillgången till en i alla avseenden effektiv och rationell inhemsk gummi- och polymerindustri ofrånkomlig.

För att bl. a. stimulera den svenska gummi- och polymerindustrin till en positiv utveckling har ett plast- och gummitekniskt institut (PGI) bildats. Det administreras f. n. från styrelsen för teknisk utveckling i Stockholm.

Det är angeläget att bygga ut detta institut, inte minst då det gäller dess sammanhållande och administrativa kapacitet. Satsningarna bör då det gäller forskning och utveckling i den utsträckning det är praktiskt möjligt samordnas via PGI. PGI bör även kunna ges en utökad roll som ett samlande organ för hur den allmänna kunskapen skall föras över i den tillämpade verksamheten.

Utecklingen av nya produkter och produktionsmetoder är nödvändig och möjlig. Detta måste ske inom företagen i nära samverkan med avnämrföretagen och de organ som i övrigt har kompetens inom området, t. ex. PGI. För gummi- och polymerindustrin finns förutsättningar att utvecklas, men det kräver ett mer funktionsorienterat synsätt, där gummi-, plast- och andra material utnyttjas vid lösningen av det aktuella konstruktionsproblemet. För de nödvändiga investeringarna och för det ofta kostsamma skede då annan erforderlig kompetens byggs upp krävs att frågorna som hänger samman med kapitalförsörjningen studeras.

Skall den industriella kapaciteten upprätthållas och utvecklas, krävs en bättre samordning av företagen och olika andra resurser. Detta kan gälla inom många områden, t. ex. beredningen av blandningar av utgångstyp för lokal vidarebehandling, förläggning av tillverkning och försäljning. Viss koordinering kan ske genom PGI, men även därutöver krävs samverkan.

Det genomförda utredningsarbetet kan trots stora brister ligga till grund för fortsatta överväganden. Kompletteringar och överarbetningar är ofrånkomliga.

Formerna för detta bör det ankomma på regeringen att avgöra. Resultatet bör manifesteras i ett program för den svenska gummi- och polymerindustrin som regeringen bör förelägga riksdagen senast under riksmötet 1982/83.

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställer vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som uttalats i motionen om den fortsatta verksamheten m. m. vid plast- och gummitekniska institutet,
2. att riksdagen hos regeringen begär att ett program m. m. för den svenska polymer- och gummiindustrin skall föreläggas riksdagen senast under riksmötet 1982/83 i enlighet med vad som uttalats i motionen.

Stockholm den 21 januari 1982

P. O. HÅKANSSON (s)

MAJ-LIS LANDBERG (s)

RUNE CARLSTEIN (s)

HANS PETTERSSON (s)

i Helsingborg

MARGIT SANDÉHN (s)

GRETHE LUNDBLAD (s)